

A close-up photograph of peacock feathers, showing the intricate patterns and vibrant colors of the 'eyes'. The feathers are a mix of bright green, blue, and brown, with dark centers in the eye patterns. The text is overlaid in the upper-middle section.

Beter een goed buur dan een verre vriend

‘Met zijn honderd ogen ziet de reus Argus alles -
opmerkzaam en argwanend .Hij slaapt af en toe
wel, maar houdt minimaal twee ogen open
waardoor hij alles om zich heen goed in de gaten
kan blijven houden’

ARGUS - BESCHERMER

Argus was een reus uit de Griekse mythologie. De grootste dienst die Argos aan de Griekse Goden bewees, was het doden van het monster Echidna, moeder van alle monsters. Hera plaatste later als eerbetoon zijn honderd ogen op de staart van het haar toegewijde dier, de pauw.

Al bijna 20 jaar is Argus reus-achtig aanwezig in het Statenviertel. 'Opgericht' op straat in 2002 door enkele buurtbewoners om zelf iets te doen tegen de extreme drugsoverlast. Vrijwillige inzet en nauwe samenwerking met de politie in combinatie met een kritische kijk op het gemeentebestuur, soms ludiek, vaak via media, verwoord of in de vorm van welgemeende actie uitgedrukt. Vooral het hekelen van het gebrek aan dossierkennis bij lokale politiek, politie en instanties werd ervaren als veel te direct. Steeds meer buurtbewoners toonden zich solidair met betreffende acties. Dit tot groot ongenoegen van het toenmalig Maastrichts Stadsbestuur, die deze manier van burger-participatie met Argus-ogen aanzag en geen ander antwoord wist te geven dan negeren. Niet thuis. Buurtbewoners werden zelfs door raadsleden gewaarschuwd voor mogelijk negatieve effecten.

Wie dachten we wel niet dat we waren? Wie representeerde deze actie-groep? Hoe groot was het draagvlak in de buurt? Op verzoek van de burgemeester werd een speciale bijeenkomst georganiseerd met alle betrokkenen. Ons draagvlak werd unaniem bevestigd. Een kleine maar ongemakkelijke stilte volgde. Vervolgens, op hoge toon "als jullie voor de gemeente een gesprekspartner willen zijn dan moeten jullie je maar officieel laten maken!" Achteraf bleek overigens dat overheid de aanwezigheid van de huidige burgemeester van Vlakenburg aan de Geul tijdens deze (oprichtings-) bijeenkomst niet op prijs stelden. Hij was toen nog woordvoerder van de vereniging coffeeshophouders Maastricht VOCCM).

De vraag over representatie is, ondanks de oprichting van een stichting en de voortdurend minder betrokkenheid van bewoners bij de politiek, voortdurend terug blijven komen. Handtekeningen-acties voor formele burger-initiatieven in 2009, 2017, de successen op tijdelijke lokatie zoals de Grote Gracht en een schitterend buurtplan mochten zelfs niet baten. Geen punt. Moderne vormen van monsters. Geduld is, net als hard werken, een schone zaak.

VOLKSHUIS

Argus is zich bewust van de geschiedenis van het Statenkwartier. Een eeuwenoude buurt onder de rook van de voormalige Koninklijke Sphinx fabrieken opgericht door Petrus Regout. De stichting Argus Buurtplatform is gevestigd op hetzelfde adres als het voormalige Volkshuis. Regout's industriële ambities in de vestingstad Maastricht, nabij het toen al industriële Luik, kenden weerstand en leidde niet alleen tot het kindernetwetje, tegen kinderarbeid van Van Hout in 1874.

Vakverenigingen kwamen ook in Maastricht, in de context van de wereldwijde arbeidersbeweging aan het einde van de negentiende eeuw, in opstand tegen de erbarmelijke werkomstandigheden in de fabrieken. Voor revolutionaire socialistische gedachten bestond geen grond, maar de sociaal democratie vond, nadat het stadsbestuur geen ruimte ter beschikking wilde stellen om te kunnen vergaderen, haar thuis in het eigen volkshuis. Een grondrecht, dat op eigen, coöperatieve, kracht van onmisbare vaklieden, kunstenaars met keramiek en glas, in het Volkshuis praktisch ruimte kreeg. Standvastige saamhorigheid voor burgerrechten, die een groot deel van West Europa algemeen kiesrecht en na de Tweede Wereldoorlog de verzorgingsstaat heeft gebracht.

Onmiskenbaar een uitdrukking van een kwaliteit uit de buurt, zoals ook kunst en haar makers bijdroeg aan de saamhorigheid binnen het Statenkwartier toen de drugsoverlast ondragelijk werd. Nu verenigde niet het vak, maar de vrijwillige samenwerking als buurtplatform in dienst van het openbare leven op straat.

Eigen initiatief van burens dat een aantal jaren wel formeel ruimte leek te gaan krijgen. Na het succes van het tijdelijk laagdrempelig inloop-centrum aan de Grote Gracht een handtekening actie besloten de volksvertegenwoordigers in de gemeenteraad bij besluit unaniem het stadsbestuur opdracht te geven voor een vaste verblijfplaats om de laagdrempelige activiteiten, buurtwerk, onder de noemer van 6211 Kunstkwartier te verankeren.

BURGER-PARTICIPATIE

Terugkijkend, ook een kunst van het kijken, behoorden positieve ontwikkelingen in een breder perspectief. Een groter raamwerk van saamhorigheid. Een vrije markt met een Nederlands antwoord op de bestuurbaarheid van een sinds 2004 weer verenigd Europa. Vrijheid van zelf-organisatie op buurt-niveau. Sociaal democratische politiek met behulp van de zogenaamde Vogelgereguleerder voor wijkontwikkeling. Overal in Maastricht, dat mocht meedelen uit de beschikbare landelijke gelden, werden buurtplatforms opgezet en kregen voelbaar, informeel, medezeggenschap tijdens vruchtbaar overleg met het stadsbestuur.

Argus had een erkende voorbeeldfunctie en hielp, in nauwe samenwerking met de gemeente, de sociëteit studentenvereniging Circumflex te huisvesten in de buurt. Het buurtplatform ontcrachte het argument van bezorgde buurtbewoners die vreesden voor overlast van jonge buitenstaanders. De voortdurend goede band van Argus met studenten werd niet alleen bevestigd met een lezing over community building tijdens de opening van het academisch jaar (2015) op de universiteit Maastricht, maar bijvoorbeeld ook bij de samenwerking van een provinciale subsidie aanvraag voor de huisvesting van Lux ad Mosam in het voormalig woonhuis/atelier van kunstenaar Pieke Dassen.

Toen het geld nagenoeg op was, en de vrije markt in paniek door de wereldwijde crisis, werkte medezeggenschap tijdrovend en verwarrend. De taal van het geld bleek een eenduidiger vorm van bestuur. De buurtplatforms werden slachtoffer op het politieke toneel. Afspraken, rechten en plichten, slechts onderdeel van onderhandeling. Handel zonder principes. Zonder anker. Een keerzijde van de sociaal democratie dat voor haar bestaansrecht graag gebruik had gemaakt van de dreiging van de socialistisch revolutie. West-Europa de lusten, Midden- en Oost Europa lange tijd achter een "ijzeren gordijn". Ons, gemeenschappelijk, Europa is nu geen fysieke grenzen, maar wordt het geen tijd om morele grenzen te stellen? Eigen belangen en belangenverstremgeling in te perken?

A

R

G

U

S

IMPERA ET DIVIDE

Met Argus-ogen bekijken we de zogenaamde transformatie van buurtplatforms naar buurtnetwerken in een tijd dat de overheid een beroep doet op de zelfredzaamheid van kwetsbare mensen. In sneltempo wordt de verzorgingsstaat ontmanteld “om te kunnen blijven concurreren in de wereld”. Concreet op straat betekent dat nu geen leegstand meer, het Statenkwartier is een aantrekkelijk investeringsobject geworden, maar een toenemend gevoel van leegte. Eenzaamheid, leegte van het samen zijn, achter steeds vaker gesloten deuren. De verwarring nabij.

Ons initiatief, “het bloed kruipt” geeft richting aan een toekomst als buurtnetwerk dat laagdrempelig zorg draagt voor het Statenkwartier. Vrijwillig bijdraagt, door mee te doen en vooral mee te denken aan de participatie-maatschappij. Mee-denken, gewaardeerd met een subsidie voor huisvesting in een voormalig schoolgebouw van de broeders Ficq. Hoe kunnen de kosten aan management van deze bezuinigingsoperatie worden teruggebracht met laagdrempelige oplossingen, zoals gebruikelijk voor de opkomst van de Staat als verzorger? Een bijbehorend businessplan vereist allereerst transparantie over de verschillende zorg-kosten. Een inkijkje in de keuken van de gemeentelijke overheid en haar inmiddels private toeleveranciers van zorg-diensten aan klanten.....

**verwarring
nabij**

Het stadsbestuur komt op voor de rechten van vastgoed-ontwikkelaars, kopers die geld opleveren, door bij de toegankelijkheid van het schoolgebouw mensen met een beperking, in tegenspraak met het VN-verdrag, positief te willen discrimineren. Alle betrokkenen, inclusief de beoogd koper van het naastgelegen voormalig Lumiere, vinden een gezamenlijke oplossing voor beide gebouwen op het terrein, maar het college van B&W besluit zonder verdere motivatie simpelweg anders en zet Argus rücksichtslos met de rug tegen de muur. Speelt buurtbewoners tegen elkaar uit. Een oud principe uit onze Romeinse stad. Geen transparantie over de belangen achter de explosief stijgende zorg-kosten, maar een overzicht van de door Argus ontvangen subsidies over 15 jaar op verzoek van de gemeenteraad. Argus staat herhaaldelijk publiekelijk aan de schandpaal. Dit keer zonder kritische geluid van de lokale media, die wel betaald verslag mag doen van het werk van de volksvertegenwoordiging. Feiten doen er niet toe. Besturen is een kwestie van communicatie. Beeldvorming. Onzorgvuldig en willekeurig vanuit een machtspositie samengestelde beelden.

BUURTPLAN: PLAN-B

Argus zit ook nu, geconfronteerd met, naar onze overtuiging, onredelijke gemeentelijke besluitvorming, waarbij de principes van behoorlijk bestuur worden geschonden, natuurlijk niet stil en doet wat het moet doen in een democratische rechtsstaat. We maken bezwaar en vragen indien noodzakelijk de rechter, zoals de ouders de toelagenaffaire, om toetsing van de ontstane bestuurscultuur bij de uitvoerende macht.

In 2018 verdedigen we succesvol onze subsidieaanvraag “buurtrecepten - buurt & zorg” ter voorbereiding van het buurtplan van het Statenkwartier. Het college van B&W stelt cynische als voorwaarde dat we een ruimte ter beschikking hebben. Gelukkig bood stichting 6211 Kunstkwartier, ontstaan uit Argus-activiteiten toevlucht op haar nieuwe vaste lokatie: De Breuling.

Nieuw elan, een eerste stap naar volledige onafhankelijkheid, dat resulteerde in een eigenzinnig buurtplan. Plan-B zonder een overheid als (samenwerkings-)partner. Ons visie-statement voorafgaand aan de Covid-tijd.

De afgelopen 4 jaar geeft het coalitie-akkoord “Onbegrensd & Ontspannen” richting aan de gemeentelijke besluitvorming. Argus volgt al meer dan 15 jaar nauwgezet de lokale politiek vanaf de publieke tribune en voelt het tegenovergestelde. Het stadsbestuur is verstijfd en laat een steeds kleinere groep insiders actief deelnemen aan de verdeling van een begroting van meer dan 500 miljoen EUR per jaar. De buurtnetwerken zijn de facto buiten spel gezet. Inwoners mogen meedenken over de verdeling van 300 duizend EUR per jaar. De burgerbegroting. Speelgoed voor de nieuwe kinderburgemeester.

Voor de jong volwassenen, de nabije toekomst, zetten we ons nog in met een aanvraag “Heel gewoon, dood gewoon” als proeftuin voor de invulling van de zogenaamde maatschappelijke diensttijd. In samenwerking met de verschillende studenten-besturen verenigden we een eigen programma voor studium generale- de levenskunsten, met beeldende kunst als uitdrukking voor de moderne uitdagingen in onze buurt. We betrekken jongeren daarbij bewust bij het zelfstandig, out-of -the box, mee-denken en/of vormgeven van hun toekomst. De tijd vooruit. In Nederland, zo bleek tenminste uit de negatieve beoordeling.

Desgevraagd wensen de burgemeester noch volksvertegenwoordigers in Maastricht overigens tot op heden niet in te gaan op de vraag om beoordeling van de integriteit van betrokken wethouders bij de afhandeling van subsidie(-aanvragen), die het voortbestaan van het buurtplatform onnodig bemoeilijkten.

DE BEZEM

Argus blijft beschermer. Het omringende leven rustig, vanuit haar kracht, de nodige zelfbeheersing en argwaan, bekijkend. Het bredere beeld biedt weer verhelderend perspectief. Het contract met de studenten uit voormalige vrij-staat Hong-Kong, die vechten voor hun burgerrechten. Daar zijn de spelregels met de eenwording binnen de Volksrepubliek China (1,4 miljard inwoners) veranderd. In Maastricht, geen vriendenrepubliek, gelden vooralsnog voor iedereen de Nederlandse spelregels.

De Covid-periode heeft de druk op onze welhaast vanzelfsprekende vrijheden doen voelen. Ook de relatie van burens met traditionele belangenbehartigers als vakbonden en volksvertegenwoordigers of de media en de politie blijkt vluchtig. Een gemaskerd bal waarbij de beweegredenen oppervlakkig bijven en dus moeilijk te bepalen is wat er achter de schermen gebeurt.

In het nietige Litouwen drukte een kunstenaars collectief onder de naam "Sluota" [Nederlands: De Bezem] zich subtiel uit tegen de zwaktes in de centraal aangestuurde samenleving. Bestuur dat ondanks de beste, utopische, bedoelingen, vanwege machtsmisbruik te veel slachtoffers kende. Een inspiratie-bron voor Argus Buurtplatform om nu, vanuit het Statenkwartier, bij te willen dragen aan noodzakelijk groot onderhoud aan de rolverdeling binnen de overheid, die inmiddels helaas ook de contouren van een monster in wording vertoond.

Wij vertrouwen op de fundamentele principes van de ons, in Maastricht letterlijk, omhelzende natuur. De menselijke natuur, waarin de beweging van een vlinder het klimaat in de gehele wereld kan veranderen. Verbeter de wereld en begin bij jezelf !

BLIK-OPENERS

Verandering in de buurt en de stad is natuurlijk simpelweg de realiteit .

Loslaten of toejuichen horen bij het dagelijks leven.

Argus beschermde de buurt met kunst, toen de saamhorigheid in het Statenkwartier door drugsoverlast en leegstand werd bedreigd.

We blijven de saamhorigheid beschermen nu de wereld en onze buurt door een telraam afstandelijk als een investering-object worden gezien.

Een telraam, ons wereldbeeld, waarin de bomen tot in de hemel groeien...

Er lijkt geen alternatief. We moeten meedoen om mee te blijven tellen.

Ons als stad positioneren. Beeldvorming die verdeelt, heerst en ons gedrag (bij-)stuurt.

Argus draag nu zorg voor informatie-voorziening met feiten die er in hun historisch verband voor de buurt toe doen en het gesprek over toekomstige saamhorigheid voeden.

We presenteren onze alternatieve kijk, blikopeners, op eigen-wijze met onze Beeldkrant, De nachtburgemeester, in de etalage van De Breuling.

Daarnaast gebruiken we onze dossierkennis, ervaring in de buurt en in de samenwerking met de gemeente, ter bescherming van burgerrechten. Het demonstreren van deze tijd speelt zich helaas grotendeels af in de rechtszaal en gaat over gedetailleerde ruimte tussen de in onze bestuurscultuur juridisch vastgegroeide zekerheden.

Het welzijn van onze burens blijft onze inspiratie. Samen-leven. Leven niet slecht over-leven en daarbij onze stem wijzer laten horen als het gaat om het Statenkwartier.

We zijn er trots op, dankzij 6211-Kunstkwartier, vaste ruimte in De Breuling te kunnen bieden aan burens-initiatieven en hopen op het ontstaan van een bewoners-vereniging. Vereniging van burens in een buurt, die traditioneel ook veel midden- en kleinbedrijf kent. Ondernemers, zoals bijvoorbeeld nu nog aan de Grote Gracht. In hun taal, de taal van de aandeelhouder, bieden we kunstzinnig inspiratie en ruimte aan de activistische inwoner, die zijn/haar aandeel in de stad gebruikt.

**Argus heeft sinds 2019 een vaste verblijfplaats:
Buurtsloep PIEKE
Welkom !**

**“De vissen in de Maas zijn de
enigen die
gemengd mogen zwemmen.”
Pieke Dassen**